

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
“СВ.КЛ.ОХРИДСКИ”
СТОПАНСКИ
ФАКУЛТЕТ

България, София 1113
Бул. "Цариградско шосе" 125,
бул. 3
Тел.: (+359 2) 873 83 10
Факс: (+359 2) 873 99 41
E-mail: info@feb.uni-sofia.bg

SOFIA UNIVERSITY
"ST. KLIMENT OHRIDSKI"
FACULTY OF
ECONOMICS AND
BUSINESS
ADMINISTRATION
Bulgaria, Sofia 1113
125 Tzarigradsko chaussee
blvd., bl. 3
Tel.: (+359 2) 873 83 10
Fax: (+359 2) 873 99 41
E-mail: info@feb.uni-sofia.bg

<i>Наименование на учебната дисциплина</i>	
Икономическият начин на мислене: нетрадиционни приложения	
<i>Титуляри на курса: гл.ас. д-р Владимир Радев Пеовски</i>	
<i>Характер на дисциплината</i> <i>Избираема</i>	<i>Образователно-квалификационна степен</i> <i>бакалавър</i>
<i>Година - II</i>	<i>Семестър - IV</i>
<i>Кредити - 2</i>	<i>Часове:</i> <i>Аудиторна натовареност - 30</i>
<i>Характер на обучението</i> <i>Редовна форма</i>	<i>Език на обучението</i> <i>Български</i>

Съдържание на дисциплината (анотация)

Курсът дава една по-изчерпателна и задълбочена представа за икономическата методология, в сравнение с тази, която може да се получи от повечето учебници по икономика. Той разкрива интегралността на икономическия начин на мислене в два аспекта. Първият се отнася до вътрешното единство на постулатите, принципите и основните модели, които формират икономическата схема за тълкуване на социалната действителност. Другият аспект е свързан с възможностите на икономическия начин на мислене да обяснява фундаментални въпроси на човешкото поведение, да създава универсални схеми, обясняващи действията и взаимоотношения на индивиди, протичащи в различни сфери на социалния живот, в различни исторически времена и условия.

Цели на курса

- Да представи ключови социални проблеми по начин, който позволява да се установи връзката между теоретични постановки, емпирични факти и аргументирани препоръки за индивидуални, колективни и политически решения.

Премавайки курса студентите трябва да знаят:

- постулатите на икономическия начин на мислене
- принципите на икономическия начин на мислене
- приложенията на икономическия начин на мислене при изясняването и анализирането на реални проблеми, свързани със семейството, външните ефекти, собствените права, престъпността и политиката

Премавайки курса студентите трябва да могат:

- да развиват полезно мислене за това какво трябва да бъде рационалното им решение при важни житейски ситуации
- да разбират и предсказват поведението на други хора.
- да отхвърлят широко разпространени разбирания, като правят разлика между солидната икономическа аргументация и медийните и политическите заблуди

Връзка с други дисциплини от учебния план:

Микроикономика (I курс)

Основи на правото (I курс)

Икономически теории (II курс)

Нова институционална икономика (IV курс)

Методи на преподаване

Лекции, използване на системата за електронно обучение, интерактивни методи, консултации при подготовка на реферати, есета, набиране и обработка на емпиричен материал по изучаваните теми.

Извънаудиторна натовареност на студентите

Работа с препоръчаните текстове, включително с материалите, предоставените чрез системата за електронно обучение. Подготовка на реферати, есета, набиране и обработка на емпиричен материал по обсъжданите теми.

Форма на контрол и методи на оценяване

Тест и оценяване на представени от студенти реферати, есета и материали по изучаваните теми. При оформянето на крайната оценка относителната тежест на редовното посещение на лекции и оценката на реферати и есета е 30%, а тази на изпитния тест – 70%.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

А. Лекции:

№	Тема:	Бр.ч.:
1.	Икономиката като начин на мислене Два подхода за разкриване на идентичността на отделните социални науки. Предметът на икономическата наука според класическата и неокласическата школи. Постулатите на икономическия начин на мислене.	2
2.	Принципите на икономическия начин на мислене Разграничаване на позитивния и нормативния подход. Методологически инструментализъм. Методологически индивидуализъм.	2
3.	Икономическият човек (Homo economicus) Съдържание на базовия поведенчески модел на икономистите: рационален избор, предпочитания и ограничения. Логическа обвързаност между базовия модел и модела на общото пазарно равновесие. Различни тълкувания на допусканията на базовия модел в дискусията за ролята на държавата в икономиката.	2
4.	Икономическият империализъм (Разширяване сферата на приложение на икономическия начин на мислене) Структура и развитие на икономическите изследователски програми.	4

	Ограниченост на неокласическата изследователска програма. Традиционен (стар) институционализъм: методологически особености. Икономически империализъм: основания и направления. Модификация и разширяване на неокласическата изследователска програма	
5.	Икономика на семейството Семейството като производствена единица. Демографското поведение на семейството, представено в теория за народонаселението на Малтус. Модели на Бекер за търсенето на деца. Икономическите основания на алтруизма. Особености на брачния пазар. Промени и перспективи на семейната институция.	4
6.	Икономика на собственческите права и външните ефекти Икономически правила и права. Структуризация, спецификация и размиване на собственческите права. Интернализация на външни ефекти чрез ограничаване и чрез обмен на собственчески права.	4
7.	Икономика на престъплението и наказанието (Кримикономика) Престъпното поведение като резултат от икономически избор. Икономически фактори, влияещи върху равнището на престъпността. Икономически предпоставки за институционализирането на престъпни дейности. Оптимизиране на разходите за борбата с престъпността. Икономически аргументи в споровете относно забраните върху употребата и разпространението на наркотици.	4
8.	Конституционна икономика Необходимост от позитивен анализ на държавата. Общественият избор през призмата на методологическия индивидуализъм. Конституцията – особена форма на обществен договор. Конституционният избор и разходите, свързани с него.	2
9	Теория на правилата на гласуване Правила за гласуване. Парадокс на гласуването. Търговия с гласове.	2
10	Политическият пазар Особености на политическия пазар. Решения на обикновените избиратели. Решения на групите със специални интереси: преследване на рента. Решения на политиците и на политическите партии. Решения на бюрократите.	4
	Общо	30

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

Бекер, Г. *Икономическият анализ на човешкото поведение*. Сен, А. *Рационалност и социален избор* В сб. *Икономика и социология: американската икономическа социология след 1970 г. /Антология/*. Чавдарова, Т./съставител/. Лик. С. 1999.

Коева, Ст. *Икономика на политиката*. С. 2009. ИК „СТЕНО”.

Пеовски, В. *Икономическият човек: методологическа релевантност на модела*. сп. *Икономическа мисъл*. 2003, № 5.

Пеовски, В. *“Икономическият империализъм” в произведенията на Гари Бекер*. сп. *Икономическа мисъл*. 1999, № 6.

- Попов, Т., Седларски, Т.** *Институционална икономика: възможности и неизползван потенциал.* УИ „Св. Климент Охридски”. С. 2012
- Фридман, Д.** *Теория на цените.* ИК “Хр. Ботев”. С.1993.
- Хардфорд, Т.** *Нещата от живота и тяхната логика.* Изток – Запад. С. 2009.
- Хейн, П.** *Икономическият начин на мислене.* Тилия. С. 1995
- Шърмър, М.** *Пазарното мислене.* „Изток – Запад”. С. 2010

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Жан дьо Сен Виктор Мафшуте.** *Индустрия на страха.* Рива.С. 2011
- Acemoglu D., Robinson J.** *Political Origins of Dictatorship and Democracy.* Cambridge (Mass.), 2005.
- Bolton G. E., Ockenfels A.** *ERC: A Theory of Equity, Reciprocity, and Competition* // American Economic Review.2000. Vol. 90. N 1. March.
- Bourdieu P.** *The Social Structures of the Economy.* Cambridge, 2005.
- Coase R.** *The Firm, the Market and the Law.* Chicago-London, 1988.
- Fehr E., Schmidt M.** *A Theory of Fairness, Competition, and Cooperation* // Quarterly Journal of Economics. 1999.August.
- Fine B., Milonakis D.** *From Economics Imperialism to Freakonomics.* Abingdon–New York, 2009.
- Jonge J. P. R.** *Rational Choice Theory and Moral Action* // Socio-Economic Review. 2005. Vol. 3. N 1.
- Kjosavik D. J.** *Methodological Individualism and Rational Choice in Neoclassical Economics: A Review of Institutionalism Critique* // Forum for Development Studies. 2003. N 2.
- Lazear E.P.** *Economic Imperialism* // Quarterly Journal of Economics. 2000. Vol. 115. № 1.
- Lopomo G., Ok E.** *Bargaining, Interdependence, and the Rationality of Fair Division* // Rand Journal of Economics.2001. Vol. 32. N 2. Summer.
- Marciano A.** *Buchanan’s Constitutional Political Economy: Exchange vs Choice in Economics and in Politics* // Constitutional Political Economy. 2009. Vol. 20.
- Margolis H.** *Cognition and Extended Rational Choice.* London, 2007.
- Rasmussen E.** *Of Sex and Drugs and Rock'n'Roll: Law and Economics and Social Regulation* // Harvard Journal of Law and Public Policy. 1997. Vol. 21. Fall.
- Sapir J.** *Les économistes contre la démocratie.* Paris: Albin Michel, 2002
- Sobel J.** *Interdependent Preferences and Reciprocity.* San Diego, 2001.
- Udehn L.** *Methodological Individualism.* London, 2001.

Съставили програмата: Владимир Пеовски

Дата: 28.05.2012